

Sygn. akt I CSK 2560/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa W. Ś.  
przeciwko P. spółce jawnej w K.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym 12 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie  
z 30 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 1811/15,

**umarza postępowanie kasacyjne.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanej P. spółki jawnej w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 9 kwietnia 2015 r., którym sąd ten uchylił wyrok zaoczny z 7 lipca 2011 r., zasądził od pozwanej spółki na rzecz W. Ś. 106 069 zł z ustawowymi odsetkami od 20 września 2011 r., a w pozostałym zakresie oddalił powództwo, i zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda 8 118 zł z tytułu kosztów postępowania.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku 1 sierpnia 2016 r. wniosła pozwana.

Postanowieniem z 27 kwietnia 2017 r., III CSK 346/16 Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne.

W toku postępowania kasacyjnego zmarli wspólnicy skarżącej spółki: [...] 2016 r. L. W., zaś [...] 2017 r. E. W. Umowa P. spółki jawnej z 27 listopada 2001 r. wraz z aneksem z 1 stycznia 2006 r. nie zawiera postanowień przewidujących trwanie spółki po śmierci wspólnika z jego spadkobiercami, nie doszło również do jej przekształcenia w trybie art. 583 § 1 k.s.h. Zaistniały zatem okoliczności stanowiące przyczynę rozwiązania pozwanej spółki przewidziane w art. 58 § 1 pkt 4 k.s.h. Wystąpienie przyczyny rozwiązującej spółkę jawną - śmierci wspólnika - nie pozbawia jednak spółki zdolności sądowej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2009 r., V CSK 240/08, niepubl.). Zdolność sądową i procesową spółka traci wraz z wykreśleniem z rejestru (art. 84 § 2 k.s.h.). Pozwana spółka nie została wykreślona z rejestru.

Przy ocenie dopuszczalności umorzenia postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. sąd powinien zbadać rzeczywiste powody zawieszenia. W okolicznościach przedmiotowej sprawy podstawę zawieszenia postępowania kasacyjnego postanowieniem z 27 kwietnia 2017 r. stanowił art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c., który w dacie jego wydania przewidywał, że sąd zawiesza postępowanie z urzędu, jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

Zgodnie z art. 67 § 1 k.p.c. osoby prawne oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 64 § 1<sup>1</sup>, dokonują czynności procesowych przez swoje organy albo przez osoby uprawnione do działania w ich imieniu. W przypadku spółki jawnej, zgodnie z art. 29 k.s.h., osobą, której zachowanie jest uznawane za zachowanie samej spółki, jest każdy wspólnik. Nie jest on więc przedstawicielem ustawowym wspólników ani samej spółki. Jak zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lutego 2013 r., IV CSK 332/12 (OSNC 2013, nr 10, poz. 117), uznanie wspólnika tylko za przedstawiciela ustawowego spółki jawnej musiałoby prowadzić do wniosku, że taka spółka nie ma własnej zdolności do czynności prawnej, gdyż zawsze za nią działałaby inna osoba. Sytuacja wspólnika spółki jawnej jest zatem zbliżona do sytuacji członka organu osoby prawnej, a nie do sytuacji przedstawiciela ustawowego. Z tego względu do oceny sytuacji wspólnika spółki jawnej, który reprezentuje spółkę i prowadzi jej sprawy, należy - zgodnie z art. 33<sup>1</sup> § 1 k.c. - stosować odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

Śmierć współników pozwanej spółki należy w konsekwencji utożsamiać z przyczyną zawieszenia postępowania przewidzianą w art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c.

W okolicznościach sprawy nie ustała przyczyna zawieszenia, natomiast upływ czasu skutkował spełnieniem przesłanki jego umorzenia przewidzianej w art. 182 § 1 pkt 4 k.p.c. Powyższa podstawa umorzenia została wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, dalej – „ustawa z dnia 4 lipca 2019 r.”). W postanowieniu z 20 grudnia 2019 r., I CSK 752/12 (niepubl.) Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że w odniesieniu do tego przepisu ustawodawca nie przewidział przepisu szczególnego regulującego jego skutki w odniesieniu do postępowań wszczętych i zawieszonych na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. i zastosowanie do postępowań wszczętych i zawieszonych na tej podstawie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. ma ogólna reguła przewidziana w tej ustawie w art. 9 ust. 2, według której do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych m.in. w art. 1, w tym Kodeksu postępowania cywilnego, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Z tych względów postępowanie kasacyjne podlegało umorzeniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 182 § 1 pkt 4 w związku z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

[as]